

بازتاب

نگفتم یک مقام قضائی سابقه فرقانیزم دارد

● محمد عطربانفر درباره نحوه انعکاس نادرست سخنانش در یک جلسه نقدوبررسی درباره فرقان توضیحی برای روزنامه «شرق» ارسال کرد. در این توضیح آمده است: «هفته گذشته نشستنی درباره فرقانیزم و خشونت و داعش در تالار فردوسی خیابان ایرانشهر از سوی یکی از انجمن‌های فرهنگی پژوهشی برگزار شد. در این نشست بنده با اتفاق ایاقی مردیخواه و یکی، دو نفر دیگر موضوع فرقان را به عنوان یک ناهنجاری و رفتار تروریستی که اول انقلاب بروز پیدا کرد، تحلیل و بررسی کردیم. من در فرازی از جمع‌بندی‌ها به این نکته اشاره کردم که یکی از پروژه‌هایی که مقامات قضائی امنیتی اطلاعاتی به خوبی و با کمترین هزینه و بیشترین دستاورد، توانستند به نفع جمهوری اسلامی به سرانجام برسانند، برخورد با پدیده ناهنجار تروریسمی بود که نام فرقان به خود گرفته بود. در آن جلسه گفتیم نهادهای قضائی و اطلاعاتی امنیتی موفق شدند بخش بزرگی از جوانان متدینسی را که به‌صورت غلط تحت تأثیر اکبر گودرزی قرار گرفته بودند، نجات دهند. گفتیم خوشبختانه تعداد زیادی از آنها که دستشان به خون آلوده نبود، بعد گذراندن دوران زندان به جامعه بازگشتند. در مقام تبیین و اطلاع‌رسانی اقدامی کردم که حتی تعدادی از این‌چهره‌ها توبه نصح کردند و تعدادی هم حتی در جبهه‌های جنگ شرکت کردند و شهید شدند و اشاره کردم که از جمله یکی از این افراد حتی در دستگاه قضائی هم خدمت می‌کرد. استدلال کردم که نحوه برخورد درست نظام قضائی اطلاعاتی ما باعث شد با این نیروها واقع‌بینانه برخورد شود و در اصل آنها را احیا کرد. متأسفانه برخی از این شبکه‌های تلگرامی و مجازی از قول من جمله‌ای نقل کردند مبنی بر اینکه محمد عطربانفر گفته است هم‌اکنون یکی از مقامات ارشد قضائی سابقه حضور و همکاری با فرقان را داشته است، درحالی‌که این گفته هیچ نسبیتی به عرایض من نداشت و به‌شدت تکذیب می‌شود. اگر کسی علاقه‌مند به پیگیری بحث من است می‌تواند با مسئولان انجمن تماس بگیرد و اصل گفت‌وگوی آن جلسه را در اختیار بگیرد. لازم بود از باب جلوگیری از تفسیری که حرف غلط و یک نسبت ناروا توضیحاتی داده باشم.»

ادامه از صفحه اول

تحریم‌های جدید و روح برجام

روح برجام شامل رفتن به سمت «تش‌زدایی» و برداشتن گام‌هایی برای کاهش تنش و دشمنی میان ایران و آمریکا می‌شد. صد البته که آن انتظار فقط از ایران نمی‌رفت، بلکه شامل تدروهای آمریکایی که به چیزی کمتر از نبود جمهوری اسلامی ایران رضایت نمی‌دهند هم می‌شد؛ اما واقعیت تلخ آن است که با وجود انتظارات و بیم و امیدهایی که توافق تاریخی هسته‌ای و فضای پس‌برجام ایجاد کرده بود، هیچ تغییری در کاهش حجم دشمنی میان دو کشور اتفاق نیفتاد و مواضع تند با همان شدت و حدت گذشته ادامه یافت. کوبی هم در ایران و هم در آمریکا جریاناتی بودند که اصرار می‌کردند نشان دهند با وجود برجام و فضای آرام‌تری که در مناسبات میان تهران و واشگتن برقرار شده، همچنان شرایط گذشته ادامه دارد. گروهی در ایران در دو، سه سال اخیر، گفتمان آمریکاسنتیزی را با تاکید و رنگ و لعاب بیشتری ادامه دادند. تندرروهای آمریکایی هم متقابلا از آتش دشمنی و مقابله با ایران اسلامی کم نکردند. در این طرف هم هیچ‌گاه به این نکته ساده و ابتدایی اشاره نشد که این یا آن تحریم و این یا آن اقدام خصمانه آمریکایی‌ها علیه ایران به کدام دلیل انجام شده است؟

گردشگری، سکوی پرش ایران

...به‌طوری‌که درآمد حاصل از گردشگری بین سال‌های ۹۲ تا ۹۵، بیش از ۳۲ میلیارد دلار برآورد شده و در این مدت ۱۹میلیون و ۹۰۰ هزار گردشگر خارجی وارد کشور شده‌اند. این اعداد تنها ماهیت عددی و ریاضی ندارند بلکه نشان‌دهنده پتانسیل‌های کشور برای کاهش درآمدهای نفتی و افزایش درآمدهای حاصل از صنعت گردشگری است به‌طوری‌که صنعت گردشگری در اقتصاد کشور در سال ۹۴ به‌صورت غیرمستقیم ۶۰درصد تولید ناخالص ملی و ۰۵ درصد اشتغال را برعهده داشته و توجه بیشتر به آن می‌تواند کشور را از بحران بی‌کاری خارج کند. در نهایت نیز باید این نکته را مدنظر قرار داد که موضوع «صنعت گردشگری» در شرایط کنونی کشور می‌تواند عاملی نجات‌بخش و راه‌حلی استراتژیک باشد. با توجه ویژه نسبت به استفاده از ظرفیت‌های این صنعت، کشور روزه‌روز به اقتصاد مقاومتی و راه‌ای از وابستگی به درآمد نفتی نزدیک‌تر می‌شود.

مهدی یوسفی*

امضای قرارداد جدید میان ایران و شرکت توتال درحالی خبرساز شد که می‌توان از آن با عنوان برگی از افتخارات دولت یازدهم در «دیپلماسی انرژی» یاد کرد؛ موفقیتی که رسانه‌های خارجی، محافل دیپلماتیک و سیاست‌گذاران انرژی آن را به‌دقت رصد می‌کنند. اما برخی منتقدان دولت با بحث‌های فرعی و گاه ایدایی سعی در مخدوش‌کردن آن داشته‌اند. این قرارداد از آن جهت در محافل بین‌المللی مهم است که در انتهای یک رشته فعالیت‌های منسجم و چندوجهی در دستگاه دیپلماسی- اقتصادی وزارت نفت بوده است؛ امری که استقرارداشتن یک دولت مقتدر و اقتصاد انرژی راآم‌د در کشور را نشان می‌دهد؛ دولتی که می‌تواند تضمین‌های امنیتی لازم را به دیگر سرمایه‌گذاران جهانی بدهد تا برای ورود به بازار ایران تردیدها را کنار گذاشته و به این کشور به عنوان یک بازار «امن و سالم» اقتصادی نگاه کنند. به این معنا که ایران اقتصاد بزرگی است که قادر است به صورت خودبنیاد امنیتش را تضمین کند و با اتصال به شبکه بازار جهانی، کشوری ثبات‌آفرین باشد. دانستن این معانی از آن جهت اهمیت دارد که برخی محافل سیاسی در داخل کشور، با اختلاط بحث‌های سیاسی و جناحی با اقتصاد انرژی، آگاهانه یا ناآگاهانه مسیری را پیش گرفته‌اند که زبان آن تنها متوجه مردم، دولت یا اقتصاد کنونی ما نیست، بلکه با ایجاد بحران‌های کاذب، منافع ملی کشور را در همه ابعاد زمانی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی مخدوش می‌کنند. این نگاه سعی دارد به افکار عمومی بقبولاند که انعقاد قرارداد با شرکت توتال تحت شرایط جدید، یک تصمیم خلق‌الساعه، عجولانه و محرمانه‌های ایران است که محصول زدوبندهای سیاسی دولت در حوزه انرژی است. این در حالی است که یک ماه‌ونیم پس از انتخابات ریاست‌جمهوری در ایران، شرکت‌های بزرگ اروپایی و آسیایی همچون شل، توتال، CNPC، سایپونیک، لوک اویل، پترومینا، OMV و... دعوت‌نامه‌های ایران برای حضور در مناقصه میدان بزرگ و مشترک نفتی آزادگان را دریافت کردند و مدیرعامل توتال رسماً اعلام کرد ریسک سرمایه‌گذاری در ایران را می‌پذیرد و تابستان پروژه خود در پارس‌جنوبی را با یک میلیارد دلار کلید می‌زند. خوب است بدانیم که دولت یازدهم از ابتدای فعالیت خود راهبردد تنش‌زدایی از حوزه انرژی را پیش گرفته و در سایه مذاکرات برجام توانسته دنیا

اقتصاد

قرارداد توتال از نگاهی دیگر

علی‌اکبر علیرضا

«در‌های اقتصاد انرژی» تحریم معکوس ایران از داخل و انزوای کشور است؛ این در شرایطی است که دستگاه دیپلماسی کشور، مدام از ظالمانه‌بودن تحریم‌ها حرف می‌زند، اما اقتصاد ما سخن دیگری می‌گوید. طبیعی است که جهان، کنش‌های اقتصادی را تحلیل می‌کند، نه صرفاً سخنان دیپلماتیک را. ۳- برخی از کارفرمایان داخلی در حوزه میادین گاز و نفتی، نه‌تنها کارنامه پرهزینه‌ای در تضاد با اقتصاد مقاومتی داشتند، بلکه از نظر زمانی نیز پروژه‌ها را به گونه‌ای تحویل می‌دادند که عملاً زیان عمده‌ای متوجه کشور می‌شد. به عنوان مثال یک پروژه که باید در بازه زمانی مشخصی تحویل داده شود، وقتی اتمام آن بیش از چندین سال از تاریخ عقد قرارداد طول می‌کشد، به این معناست که کشور به اندازه ظرفیت تولید و فروش روزانه در مدت مذکور ضرر مالی کرده است. با وجود این، به گفته مهندس زنگنه چنانچه عملکرد شرکت‌های ایرانی رضایت‌بخش باشد، طبق قراردادهای جدید تا ۷۰ درصد قراردادهای بعدی می‌تواند به واسطه شرکت‌های ایرانی صورت بگیرد.

۴- نکته دیگر در ارتباط با محاسبات منتقدان قراردادهای جدید نفتی این است که آنها حتی در رقابت خارجی، بدون واردکردن فاکتور زمان، این محاسبات را انجام می‌دهند. نتیجه رویکرد «خودتحریمی» کاهش تولید و استخراج از میادین نفتی و گازي کشور در شرایطی بود که رقبای میادین مشترک به صورت فزاینده تولید خود را بالا می‌برند؛ بنابراین در دوران تحریم در عوض صادرات محدود ایران از سوی دولت با کشورهایی نظیر هند و چین

را متقاعد کند تلقی ایران از جهان آینده، دربردارنده «استفاده صلح‌آمیز از انرژی» و «مصونیت‌بخشی به ذخایر استراتژیک» آن است و در همین راستا، با تلاشی سه سال و نیمه، قراردادی برای توسعه فاز ۱۱ امضا کرده و قرار است در آینده نزدیک به پنج میلیارد دلار سرمایه‌گذاری خارجی در کشور صورت گیرد. به‌این‌ترتیب، با یک مقایسه ساده میان راهبردهای گذشته در حوزه انرژی با وضعیت کنونی، می‌شود فهمید که استفاده صلح‌آمیز و مصونیت‌بخشی به یا ناآگاهانه مسیری را پیش گرفته‌اند که زبان آن تنها متوجه مردم، دولت یا اقتصاد کنونی ما نیست، بلکه

۱- سیستم سابق استخراج ایران از میدان‌های نفتی و گازي، چه در مرحله استخراج چه در مرحله فراوری و مصرف، با عاملیت طرف‌های داخلی نه‌تنها مقرون به صرف نبود، بلکه باعث ازبین‌رفتن ذخایر مذکور می‌شد؛ در شوه گذشته حداکثر ظرفیت استخراجی کشور حدود ۲۴ درصد از جا‌ها را شامل شده و مابقی آن غیرقابل استحصال می‌شد. این در حالی است با امضای قرارداد جدید توتال در ۲۰ سال دوره قرارداد، ۳۳۵ میلیارد مترمکعب گاز طبیعی غنی و ترش از این میدان مشترک تولید می‌شود که از این گاز غنی ترش، می‌توان حدود ۲۹۰ میلیون بشکه میعانات گازی، ۱۴ میلیون تن گاز مایع، ۱۲ میلیون تن اتان و دو میلیون تن گوگرد به همراه ۳۱۵ میلیارد مترمکعب گاز سبک شیرین تولید کرد. امری که علاوه بر متوازن‌سازی تولید در منطقه، آینده انرژی را نیز با ثبات می‌کند.

۲- استمرار شرایط گذشته، فارغ از اینکه عقب‌ماندن از رقابت را در بی‌داشت، پیام‌های متناقضی را از کشور مخابره می‌کرد؛ معنای بستن

شود تا شرکت‌های خصوصی متقاضی صادرات برق و گاز بتوانند در این چارچوب و بر اساس سازوکاری مشخص فعالیت کنند.

در این جلسه که وزیران نفت، صنعت، معدن و تجارت، راه و شهرسازی، معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور و رؤسای سازمان‌های برنامه و بودجه کشور، انرژی اتمی و حفاظت محیط زیست نیز حضور داشتند، گزارشی از عملکرد ماده ۲۴ قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی ارائه شد که براساس این گزارش از سال ۹۰ تا پایان سال ۹۴ بر اثر اقدامات وزارت نیرو، حدود ۱۵۲ میلیون بشکه نفت خام صرفه‌جویی صورت گرفته که منجر به کاهش ۴۲ میلیون تن دی‌اکسیدکربن شده است.

در این گزارش همچنین اعلام شد که بر اثر اقدامات وزارت نفت از سال ۹۰ تا ۹۴، به میزان ۲۷۲ میلیون بشکه نفت خام صرفه‌جویی شده که منجر به کاهش ۱۲۶ میلیون تن دی اکسید کربن شده و در همین

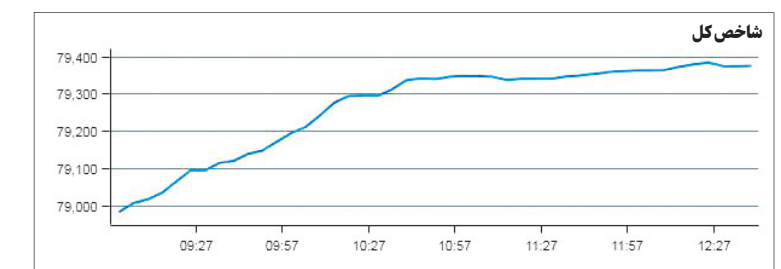
بورس

افزایش ۳۹۱ واحدی شاخص بورس

فولادی‌ها سبزپوش شدند

گفتنی است در معاملات دیروز فلزات اساسی و کانه‌های فلزی با افزایش صف خرید مواجه شدند و اغلب سهام این گروه‌ها افزایش قیمت را تجربه کردند و سبزپوش بازار بودند.

در بازار فرابورس نیز شاخص کل با افزایش یک واحدی رقم ۹۰۱۵ واحدی را رقم زد و «میدکو»

عنوان شاخص	تغییر	مقدار
شاخص کل بورس تهران	۳۹۱.۶۱	۷۹۳۷۷.۰۰ واحد
شاخص کل فرابورس	۱	۱۰۵۰ واحد
ارزش کل بازار بورس	۱۱	۳۲۰۸ هزار میلیارد ریال
ارزش معاملات بورس تهران	۱۰۳۵-	۱۵۸۲ میلیارد ریال
حجم معاملات بورس تهران	۵۳۶-	۵۸۵ میلیون سهم
ارزش معاملات فرابورس	۶۲۰-	۲۴۶۰ میلیارد ریال
حجم معاملات فرابورس	۲۰	۲۹۲ میلیون سهم

اقتصاد

نگاه

ارج، آینه تمام‌نمای واگذاری‌های اشتباه

علی وکیلی*

● چند روز پیش به دلیل جلسه‌ای که در یکولمتر ششش جاده مخصوص داشتم از مقابل کارخانه ارج گذشتم. کنجکاوای کردم و فهمیدم کارخانه به انبار کالاهای وارداتی و داخلی تبدیل شده است. آه و افسوس از نهادم برخاست، نه‌فقط بابت ارج که این خود آه جگرسوز می‌طلبد، بلکه بیشتر به‌خاطر سرنوشت محتوم واگذاری‌های اشتباه، سیاست‌های نادرست، واردات بی‌رویه کالا و صد البته بدتر از آن قاچاق کالا. دیر با زود باید منتظر بازخورد این سیاست‌های غلط در تعطیلی واحدهای تولیدی قدیمی که واگذاری مدیریت آن به هلدینگ‌های خصوصی سر برآورده از اقتصاد بنیان‌کن دولتی است، باشیم. مجموعه‌های بی‌درویشگری که گاه با ده‌ها میلیارد دلار ارزش، به وسیله مدیران دولتی اداره می‌شوند. در کجای دنیا این همه ثروت را یک جا به مدیرانی که بعضا حتی یک واحد تولیدی را هم اداره نکرده‌اند، واگذار می‌کنند. واگذاری‌هایی مانند مدیریت شرکت‌هایی که حتی در زمینه نوع فعالیت آن بنگاه هیچ نوع تخصص و با آن هیچ‌گونه سنخیتی نداشته و ندارند. بارها در نوشته‌هایم متذکر شده‌ام که این روش با هیچ کدام از مدل‌های اقتصادی و صنعتی دنیا مطابقت ندارد. نمونه بارز این نوع واگذاری، بنیادهایی است که از ابتدای پیروزی انقلاب و بنا به مقتضای آن دوران، تشکیل‌شده و هیچ‌کدام از آنها بهره‌وری مناسبی نداشته‌اند. تذکر و استدعای جدی من به دولتمردان و سایر قوا این است که تا دیر نشده فکری به حال این معضل عظیم بکنید و این ساختارها را اصلاح کنید؛ چرا که اگر هرچه سریع‌تر به داد اینها نرسید، باید هر روز منتظر «ارج»‌های دیگر و بی‌کاری کارگران و معضلات اجتماعی ناشی از آنها باشیم.

***عضو هیئت علمی مؤسسه مطالعات بین‌المللی انرژی**

خبر

بدهی خارجی ایران چقدر است؟

● ایستا: آخرین گزارش از مبادلات خارجی ایران حاکی از بدهی هشت‌هزارو ۴۸۱ میلیون‌دلاری در روندی فزاینده است. تازه‌ترین گزارش بانک مرکزی از تغییرات حجم بدهی خارجی ایران نشان می‌دهد که این بدهی در روندی رو به رشد حدود ۹۱۰ میلیون دلار در سال ۱۳۹۵ افزایش داشته است. حجم بدهی خارجی ایران در سه‌ماهه اول سال قبل حدود هفت‌هزارو ۵۷۱ میلیون دلار، سه‌ماهه دوم تا هفت‌هزارو ۹۱۰ میلیون دلار و در سه‌ماهه سوم تا هفت‌هزارو ۸۴۰ میلیون دلار بوده، در انتهای سال به هشت‌هزارو ۴۸۱ میلیون دلار رسیده است. بنا بر این گزارش، حجم صادرات کالا در سال گذشته به ۸۲هزارو ۹۷۸ میلیون دلار رسیده که در مقابل آن وارداتی در حدود ۶۳هزارو ۱۳۵ میلیون دلار ثبت شده است. براساس این تراز حساب جاری ایران در پایان سال ۱۳۹۵ به ۱۶هزارو ۳۸۸ میلیون دلار می‌رسد. همچنین جزئیات این گزارش از این حکایت دارد که تراز بازرگانی ایران در سال گذشته حدود ۲۰هزارو ۸۴۳ میلیون دلار بوده است. محاسبات بدهی‌های خارجی براساس متوسط نرخ دلار آمریکا در بازار بین‌بانکی و با نرخ سه‌هزارو ۱۳۸ تومان انجام شده است.

خبر ویژه

نیره پیروزیخت به‌عنوان مهندس برجسته معرفی شد

● نیره پیروزیخت، رئیس سازمان ملی استاندارد ایران به‌عنوان مهندس برجسته کشور معرفی و از او تقدیر شد. پیروزیخت در سخنرانی کوتاهی تشک‌ل‌گرای و وجود انجمن‌ها را در جامعه صنعتی ضروری دانست و گفت: همان‌گونه که رئیس دولت تاکید دارند، باید فضا برای رشد و بالندگی جوانان کشور فراهم شود و با حمایت و راهنمایی استادان پیش‌کسوت، جوانان لایق و شایسته را برای اداره آینده کشور آماده کرد.

پوستر رحیمیان اثر برگزیده روزجهانی استاندارد

● طرح پوستر رضا رحیمیان با عنوان «استانداردها شهرها را هوشمندتر می‌کنند» به‌عنوان اثر برگزیده روز جهانی استاندارد معرفی شد. سازمان‌های بین‌المللی استاندارد (ISO)، برق و الکترونیک (IEC) و مخابرات (ITU) پوستر طراح ایرانی، رضا رحیمیان را به‌عنوان اثر برگزیده روز جهانی استاندارد در سال ۲۰۱۷ میلادی معرفی کردند.